ANUL II. — Nr. 23—24 1—15 OCTOMBRIE 1926

INFRĂŢIREA ROMÂNEASCĂ

Organ al „Ligii Apărării Naţionale Creştine"

Presa minoritară

Adjectivul minoritar a putut pricinui la unii din oamenii noştri politici o atitudine de rezervă şi sfială neexplicabilă; pe alţii, ajunşi la guvern, i-a împins la o serie de concesiuni dăunătoare poporului român, ca şi cum nu s'ar referi la o populaţiune, care trăeşte cu noi alături sub cupola măreaţă a aceluiaşi stat, fiind îndrituită şi ocrotită prin aceleaşi legi, în vigoare egală pentru toţi cetăţenii României.

Din această conlocuire rezultă în mod firesc necesitatea de a ne preciza limpede purtarea faţă de minoritari.

Liga Apărării Naţionale Creştine a declarat prin programul ei, clar şi franc:

Facem o distincţiune ireductibilă între minorităţi creştine şi minoritate jidovească.

Cu minorităţile creştine avem drept bază comună religia creştină împărtăşindu-ne cu toţii din acelaşi ideal moral, către a cărui realizare trebue să tindă ori-ce stat creştin prin funcţiunea normală a instituţiilor sale.

Cu minorităţile creştine vom lărgi baza comună de înţelegere, pe măsură ce ele se vor pătrunde de convingerea stăpânitoare, că soarta lor este indisolubil legată de soarta statului român şi că deci numai prin fidelitate şi lealitate îşi pot promova mai bine interesele lor specifice.

Minorităţilor creştine le spunem: noi nu ne gândim la desnaţionalizarea voastră, pentru-că nici în firea noastră nu stă ascunsă atare patimă de dominaţiune brutală, nici nu ne împinge vre-o nevoie numerică, având o sdrobitoare majoritate faţă de toate minorităţile etnice laolaltă.

Stabilind astfel temelia de colaborare până la deplină identificare a intereselor minoritare cu mersul ascendent al puterii poporului român sub egida aceluiaşi stat, părinte ocrotitor de o potrivă pentru toţi, Liga Apărării Naţionale Creştine nu numai că nu poate fi ostilă minorităţilor creştine, dar crede cu tărie cà va contribui la apropiere, întrebuinţând cu mult folos acel indestructibil element de legătură care se numeşte biserica lui Christos.

Aşa dar, svonul, că organizaţia noastră se îndreaptă contra minorităţilor creştine, fiind diametral opus programului nostru, este născocit de bârfitori.

Tot atât de limpede s'a fixat în acelaşi program atitudinea noastră şi faţă de minoritatea jidovească, inasimilabilă, etern duşmănoasă ori cărei ordine de stat naţional şi creştin. Cu acest neam nu se poate concepe o bază cinstită de înţelegere. Toate popoarele, cari au încercat aşa ceva, s'au trezit după iluzia începutului că au ajuns sub stăpânirea Jidanilor. Experienţa altora e suficientă pentru ca România întregită să tragă din ea învăţămintele necesare: De aceia L. A. N. C. în preambulul articolului 6 pune următoarea consideraţie generală spre a-şi întemeia măsurile ce şi-a fixat în program:

„Jidanii însă, prin numărul lor mare, prin mentalitatea lor specifică diametral opusă firii noastre arice şi creştineşti, prin lipsa totală a sentimentului patriotic, prin neîntrerupta lor râvnă de acaparare a tuturor bunurilor şi de dominaţiune universală, prin subjugarea popoarelor creştine, constitue un pericol, care reclamă o imediată şi radicdlă soluţionare".

Atât de curajos şi limpede nu a vorbit nici un partid politic din România, de la unirea Principatelor până în zilele noastre.

Lumina cea nouă aruncată în arena politică nu convine nici Jidanilor nici jidoviţilor.

De aceia Jidanii caută să o întunece provocând confuzie cu profundă rea credinţă în rândurile populaţiei minoritare. Programul antisemit de apărare contra lor, ei îl prezintă ca hostil tuturor minorităţilor creştine.

Instrumentul de răspândire a svonurilor false, de strecurare a intrigilor şi denaturare perseverentă a adevărului, de inducere metodică în eroare a spiritelor este bine înţeles presa, căzută în mâna lor. Prin mijlocul gazetăriei ei mobilizează toate forţele centrifuge, sau cel puţin nemulţumite de aşezământul României mari, contra organizaţiei noastre de stat.

Dacă nu se poate demonstra negru pe alb că această presă este întreţinută de finanţa jidovească, pentru-că ascunse şi încâlcite sânt căile pe care băncile internaţionale îi trimete ajutoare băneşti; se poate însă desvălui marelui public românesc că Jidanii stau în fruntea presei minoritare.

A sta în frunte şi a conduce efectiv nu exclude prezenţa câtorva sau chiar a multor redactori creştini în biroul unui jurnal, când totul ce se scrie porneşte din mentalitatea şi intenţia duşmănoasă a şefului semit; sau când articolele sânt de fapt cenzurate aşa ca să între în cadrul intereselor generale iudaice, pe care bieţii redactori creştini de multe ori nici nu le bănuesc.

Garanţie de curăţie sufletească nu prezintă nici faptul că redactorul de origină semită a trecut el sau părinţii lui la o confesiune creştină. Dacă şi-a schimbat credinţa, a făcut'o de interes, nu din vre-o înaltă justificare morală. La Jidani puterea sângelui primează influenţa religiei. Mărturiseşte acest adevăr consângeanul lor Leo St. Levi, ajuns Preşedinte al ordinului francmasonic exclusiv jidovesc B'nai B'rith, în următoarele cuvinte: *„Jidanul de naştere rămâne jidan, chiar dacă el s'a lepădat de credinţa părinţilor lui"*[1]) Aşa încât, acelaşi spirit disolvant, aceiaşi pornire atavică subversivă, acelaş substrat inconştient dar totuşi virulent de hostilitate şi exclusivism talmudic va picura stropi de venin în scrisul redactorului creştinat ca şi la consângeanul său rămas fidel tablelor lui Moise şi tradiţiilor Talmudului.

Se simte spiritul lui Iuda chiar

---

[1]) A. Ford, Jidanul internaţional, II pag. 152.

într'o redacție creștină cu director creștin la acel jurnal, care poate avea atingere de interese cu plutocrația semită; spre exemplu, când nu are curajul să denunțe marelui public primejdia jidovească spre a nu risca să i se taie venitul de la pagina reclamelor cu firmele ovreești, sau spre a nu nemulțumi agenția de știri telegrafice, telefonice, aeriene, cari agenții astăzi sunt toate în mod fățiș sau ascuns acaparate de jidani. In atare situație, ziarul cu redactori și director creștin se aflâ de fapt într'o dependență servilă față de puterea jidovească, de care nu se poate rupe de cât printr'un efort de energie morală, ce l'ar costa grele sacrificii materiale. Iată de ce ziare bine intenționate nu au curajul să pășească bărbătește în văzul tuturora la combaterea pericolului iudaic.

O publicație lucrează într'un spirit jidovit, fără să aibă redactori semiți, atunci când arată complezență față de problemele rasei semite și când neglijează chestiunile palpitante ale neamului, ale cărui interese pretinde că le reprezintă. In această ordine de idei constitue un document, ce ar trebui să deslege ochii întregii minorități maghiare, scrisoarea parohului romano-catolic, Dl Ludovic Kovács din Lăpușul-românesc, datată din 25 Martie 1925 apărută în „Magyar Kisebbség" („Minorité Hongroise") Anul IV No. 8 din 15 Aprilie 1925, din care scrisoare reproducem fragmentele ce luminează deplin chestiunea aici tratată. Invităm pe ori-ce Maghiar de sânge, **nu** de limbă, să mediteze asupra următorului text și în conformitate cu sugestiunile unei conștiințe oneste, ce s'a trezit la lumina adevărului, să-și modifice ținuta față de Jidanii, cari scriu unguresțe. Iată cum sună scrisoarea:

„Mult Stimate Domnule Redactor!

„Cu părere de rău trebuie să vă aduc la cunoștință, că nu mă mai pot abona la revista „Magyar Kisebbség." Cu poșta de azi am timis lei 24, prețul celor două n-re din luna Martie, ce datoram. Mai multe numere nu doresc. Cauza hotărîrii mele este aceia, că în revista D-Voastră tindeți să câștige tot mai mult teren ideia, că la lupta minorității maghiare să participe și Evreimea ca tovarășă de luptă.

„*Sentimentele mele naționale consideră aceasta ca ceva dezastruos, și umilitor pentru noi.* Catastrofa oribilă a națiunei noastre a cauzat-o două greșeli fatale: atașarea noastră la dinastia Habsburgică *și răsfățarea oarbă a Evreimii, dușmanul nostru de azi.* Și dacă înainte de 1918 s'a putut susține punctul de vedere atât dinastic cât și filosemit; azi înaintea mea, atât sforțărire Maghiarilor (din Ungaria) pentru întronarea lui Otto, cât și prietenia cu Evreimea a Maghiarilor de pretutindeni constitue *un fenomen anacronic..*

. . . .

„Experiența tristă din trecut ne învață, că viața noastră minoritară să fie clădită pe o bază curat maghiară, iar nu numai de limbă maghiară." *Românii, Slovacii, Sârbii s'au organizat fără Jidani când erau minoritari.* Noi, nu trebue să fim mai slabi și să apărem mai puțin naționali decât ei. *Prin atracțiunea către Jidani, pe de o parte ne facem de rîs în fața națiunii dominante,* de vreme ce știu și ei prea bine, ce datorim noi Jidanilor, și în afară de aceasta râdeau și până acum de noi din cauza jidovirii literaturii și a vieții noastre economice: — pe de altă parte ei văd în aceasta slăbiciunea noastră și cu atât mai puțin vor ține seamă de noi; în sfârșit justificăm învinuirea, că suntem bolșevici, *fiindcă noțiunea de bolșevic și Jidan au ajuns a fi noțiuni sinonime.* Am putea să ne căim de lucrul acesta ca și de prietenia noastră cu Nemții. *Evreii într'adevăr nu merită această prietenie.*

„*Faptul că o parte a lor vorbește ungurește, aceasta nu este motiv de prietenie.* Aceasta este forța obiceiului. Nu din sentimente patriotice s'au hotărât ei la învățarea limbei maghiare, care nu le poate ieși din suflet, cum ne isvorește nouă.

. . . .

„Răbdarea D-voastră filosemită, Domnule șef redactor, întrece pe aceia a hârtiei, pe care tipăriți serii de articole jidovești fără nici o observație; pe când în coloana „Românii despre noi" așa de mult desmințiți chiar lucruri adevărate.

. . . .

„Noi îndurăm ca Dl. șef redactor să numească ziar „bine redactat" ziarul „Keleti Ujság," care ne ponegrește ideile noastre cele mai sfinte și tot de-odată publică imnuri evreești în revista susținută de noi. Dacă faceți aceasta din convingere, Domnule Redactor îmi sunteți dușman. Dacă chestiunea noastră e pe bază atât de slabă, că numai cu ajutorul lor (al Jidanilor) o putem duce mai înainte, atunci nu lupt pentru ea mai departe. Dominațiunea românească, dacă este dureroasă, este cel puțin naturală și de înțeles. Cu ei, cu Românii, sau cel puțin cu o parte din ei ne leagă comunitatea acelui principiu general, pe care nu o „progenitură evreiască" ci Fiul lui Dumuezeu l'a dat Europei".

Astfel sună glasul onest, pornit din conștiința creștină, al unui slujitor al altarului, deșteptat la lumina realității. Preotul romano-catolic din Lăpușul românesc, Dl Ludovic Kovács, face deosebirea clară între Maghiarii *de limbă* printre cari se numără și Jidanii și Maghiarii de *sânge* cari singuri trebue să represint grupul etnic și veritabil ungar, ce locuește în România întregită. Jidanii de limbă maghiară nu fac de cât să falsifice, scoborând și discreditând în ochii noștri, pe adevărații Maghiari, pe cari îi conduc astăzi prin faptul că au acaparat aproape în întregime toate publicațiile ce apar în ungurește.

Pentru ca ori-ce cetitor de bună credință să se convingă de adevărul acestei afirmațiuni, îi prezintăm mai jos situația presii minoritare din orașele Cluj și Timișoara, indicând tendința gazetelor jidovești sau jidovite, desvăluind marelui public pe directorii și redatorii jidani și pe cât ne este posibil, destăinuind chiar numele lor original iudaic, înainte de a fi comis înșelătoria de a-și fi luat un nume maghiar sau german.

Incepem cu Clujul:

„KELETI UJSÁG"

Este editat de soc. „Lapkiadó" înființată imediat după unire. Membrii în consiliul de Administrație și acționarii sunt aproape exclusiv jidani.

Membrii în direcțiune la soc. „Lapkiadó": *Dr. Farkas Mauriţiu* (jidan) directorul general al fabricei de piele Renner, *Dr. Hecht Richard* (jidan) bogătaș cunoscut, *Dr. Weiss Alexandru* (jidan) fost advocat, *Dr. Szántó Miklós* (jidan) dela intreprinderile Bognár și Szántó, *Szana Sigismund* (jidan) om cu o avere foarte mare, consulul Angliei la Timișoara, *Dr. Janovici Eugen* directorul Teatrului Maghiar.

Capitalul intreprinderei este 3 milioane lei.

Ziarul „Keleti Ujság stă sub direcția jidanului *Dr. Weiss Alexandru* care are un salar de vre-o 30.000 lei pe lună.

La început în redacția acestui ziar au participat mai mulți unguri din Ardal, ca Dr. Paál Árpád, Dr. Zá-

goni István, Nyirő etc. Ei au dat ziarului un caracter mai unguresc. Aceasta însă nu convenea stăpânilor jidani ai gazetei și au făcut situația "gărzii ungurești" dela ziar (redactorii unguri) imposibilă, așa că la un moment dat toți Maghiarii de sânge, nu de limbă, au plecat, rămânând numai „garda jidovească".

Azi membrii redacției ziarului „Keleti Ujság" sunt următorii:

Dr. Cadar Imre (jidan?) emigrant dela Budapesta, fost partizan al lui Iászi. După contrarevoluția ungurească a trebuit să se refugieze. Colaborează la mai multe publicații ungurești din țară și este corespondet al mai multor ziare ungurești din statele succesorale.*)

Zigeti Ernő (jidan) redactor politic, deasemenea emigrant dela Budapesta.

Dr. Darvas Simon (jidan) emigrant, secretar de redacție al ziarului.

Győri Ernő reporter jidan.

Nagy Lajos redactor economic și în ultimul timp a intrat în redacție *Szász Endre*. Caracterul ziarului este democratic-filo-maghiar de o înfățișare curat jidovească.

„UJSÁG"

Acest ziar este înființat dinainte de unire și era considerat ca un organ democratic cu oarecare trecere pe timpul oligarchiei maghiare. După unire ziarul a fost condus de un gazetar ungar *Olajos Domokos,* care îndrăzneț ataca organizația nouă românească. Avea însă o parte bună: sinceritatea. Nu se împăca cu jidanii și cu aristocrația searbădă.

Nu peste multă vreme ziarul trecu însă în mâinile unei societăți, care deși nu se dădu pe față imediat, se putu observa că în dosul ei este capitalul jidovesc. Atuncia *Olajos Domokos* plecă. Câțiva ziariști unguri dela Keleti Ujság au avut naivitatea să creadă că trecând la ziarul „Ujság" pot face din această gazetă un organ „săcuiesc." S'au înșelat. Stăpânii văzând că se inaugurează o politică ungurească, temându-și afacerile și negăsind nici ziarul prea bună afacere, au arendat întreprinderea de editură a ziarului „Ujság" societății „Cultura," o altă întreprindere jidovească. Ziua aceasta a fost una dintre cele mai dureroase pentru presa și ziariștii unguri de rasă din Ardeal. Cei ce au putut-o face, au plecat dela „Ujság", cei cu situația materială mai grea sunt însă siliți, să rămână servind interesele capitalului jidovesc.

Să vedem ce este soc. „Cultura" care deține azi ziarul „Ujság"?

Membri în direcțiune sunt *Rados Maurițiu* jidan, administrator la un ziar dela Budapesta, comunist pe vremea lui Bela Kuhn și în urmă emigrant.

László Arnold jidan, fost comunist expus în Budapesta, fiind silit să emigreze.

Kelemen L. (jidan) asemenea emigrant.

Redactori la ziarul „Ujság" sunt: *Dr. Gaál Arpad, Dr. Zagoni István, Nyirő I, Matrai István* (plecat în ultimul timp), *Dr. Ormos Ede,* jidan *Gyomai Imre, Török Imre, Koós Árpád.*

UJ KELET
organ jidovesc sionist

Membri în direcțiunea ziarului „Uj Kelet" sunt: *Dr. Fischer Tivadar* jidan, *Bergner Maurițiu* jidan, *Léb Ödön* jidan.

Redactori bun înțeles sunt și ei toți jidani. *Dr. Márton Ernő, Székely Béla, Szabó Imre, Dr. Giszkalai János, Sas László, Jámbor Ferenc, Diamand C.*

ELLENZÉK

Singurul ziar, pe care jidanii încă nu au pus mâna este „Ellenzék". Este ziar vechiu înființat încă pe vremea Ungurilor. El are la conducere pe *contele Béldi, contele Bánffy, Groisz A. etc.* Ziarul însă trece prin continue crize. Partidul maghiar azi are în mâinile lui majoritatea ziarului, dar se prevede că în viitorul apropiat se vor face schimbări și nu este exclus că ziarul să devină și el unealtă jidovească ca toate ziarele ungurești din Ardeal.

Redactori sunt: *Sulyok István, Indig Otto, Kuntz Aladár, Hunyadi Sándor jidan, Mátrai István, Váró Béni, Murányi Győző, Halász József.*

Caracterul ziarului credem că se cunoște. Având la spate aristocrații unguri și clerul catolic, adesea atacă orice este român, cu o îndrăzneală uimitoare.

ALTE PUBLICAȚIUNI

In Cluj mai există în afară de aceste ziare zilnice mai multe publicațiuni periodice, cari cele mai multe sunt evreiești. Publicațiunile de specialitate și ocazionale (almanachuri etc.) sunt redactate asemenea aproape numai de jidani.

CORESPONDENȚELE

Corespondențele din streinătate pentru ziarele ungurești din Cluj se fac de gazetari evreo-maghiari cari au trăit un timp la Cluj spre ex. Farkas Lajos, Ben Ámi etc. Ziarele ungurești plătesc sume foarte însemnate atât acestor corespondenți, cât și ziariștilor dela ziarele proprii, cari adesea pleacă luni dearândul în călătorii prin streinătate, informând de acolo publicul.

Corespondența din țară pentru ziarele ungurești din Cehoslovacia și Jugoslavia asemenea o fac gazetari jidani dela ziarele ungurești. Tot așa „Die Börse" dela Viena este foarte bine informat din România prin jidani. Acesta este motivul că în ziarele streine adesea apar știri cari nu ne sunt favorabile, pentrucă suntem lăsați la discreția unor corespondenți jidani.

La Timișoara

situația presei jidovești sau jidovite se prezintă astfel:

TEMESVÁRI HIRLAP

fondat 1900, l. maghiară, democratic, apare zilnic.

Proprietară: Văd. Mihail Pogány, jidancă (fost Gang).

Redactor responzabil: Dr. Samuil Ligeti, jidan (fost Lichtenstein).

Gazetari: Iuliu Bach, creștin însă soția e jidancă. Aleeandru Török, jidan. Karol Róth, jidan (fost Richtmann). Ladislau Pogány, jidan (fost Gang). Pál György, creștin. Zoltán Finta acum s'a angajat și se zice că e creștin. Alexandru Asztalos, jidan (fost Grünwald).[1])

*) Este singurul ziarist ungur sau jidan, care a avut atitudine loială față de Români. Are traduceri de poezii, de piese teatrele românești, cari s'au jucat pe scena Teatrului Maghiar ect.

[1]) Despre acest domn dăm următoarele informații: E de origine din Oradea-Mare unde în timpul războiului mondial era ucenic la o librărie. In timpul comunismului, înainte de a ajunge trupele române la Oradea, Dl Asztalos ajunge să fie un personagiu însemnat printre comuniști; scrie articole ațâțătoare prin ziarul de-acolo „Népszava", și caută să impună prin fapte cât mai comuniste. Venind armata română, el se refugiază în Ungaria unde ajunge „vârosparancsnok" comandant al orașului (pieții) în orășelul Árokszállás. După căderea comuniștilor Ungurii îl urmăresc pentru a-l trage la răspundere pentru faptele săvârșite în timpul comuniștilor. El încearcă să treacă în Austria, însă nu isbutește. Atunci trece în Cehoslpvacia și de acolo — crezând că faptele lui săvârșite prin Oradea, au fost date uitării — trece în România. Aici însă poliția pune mâna pe el și pe urmă stă în închisoarea dela Jilava un an și jumătate până la anul 1922, când liberalii în urma succesului avut la alegerile electorale și a altor influențe îl amnistiază. Astăzi, de fapt dânsul e redactorul susnumitului ziar însă fiindcă lumea îl cunoaște bine după faptele sale, nu îndrăznește să figureze cu

DÉLI HIRLAP

ondat 1925, l. maghiară, politico-economic, zilnic.

Proprietar: Dr. Elemér Várnay creştin.

Director responsabil: Dr. Andrei Vuchetich creştin.

Redactor: Andrei Kuban creştin. Dr. Alex. Bechnitz creştin. Dr. Desideriu Grosz jidan.

Toţi aceştia au fost gazetari la *Temesvári Hirlap*; însă fiindcă nu mai puteau suferi direcţia luată de acest ziar, l-au părăsit şi au întemeiat ziarul „Déli Hirlap." Fiindcă însă au fost şi sunt încă boicotaţi de cei dela „T. H." şi de jidani au fost siliţi a lua printre ei pe jidanul ceva mai moderat Dr. D. Grosz. Astfel pot trăi mai uşor fiindcă primesc reclame şi publicaţii şi dela jidani.

TEMESVARER ZEITUNG

independent, l. germană, zilnic, fondat: 1875.

Proprietar: Anton Lovas jidan (fost Armin Láger).

Redactor respons.: Alex. Mangold creştin. Gavril Sárkány jidan (fost Salzberger) vesteşte lumii că sa încreştinat, însă de fapt nu-i adevărat. Bela Schiff creştin. Victor Orich jidan. Dr. Béla Láng jidan creştinat. Carol Preisz jidan. M. Leipnik jidan.

Şvabii citesc acest ziar fără să ştie că e redactat de Jidani. Priveşte mult în spre Budapesta şi îi stă în ajutor canonicul Blaskovici cel ce a fost amestecat în complotul urzit la Timişoara înainte cu vr'o 5—6 ani. Faţă de partidele dela guvern e desgustător de linguşitor.

TEMESVARER VOLKSBLATT

democrat, l. germană, zilnic, fondat 1905.

---

numele în fruntea ziarului.

Este văzut adesea în societăţi de ofiţeri şi agenţi dela siguranţă a căror simpatie şi prietenie caută să o câştige, spre a-i putea spiona.

In ziar face propagandă pentru emigrarea muncitorilor şi a altora în America de Sud. In numărul ziarului din ziua de 6 Oct. 1925, pe când toate ziarele minoritare, ne mai vorbind de cele româneşti, înregistrau pe pagina primă în articole de fond şi cu litere mari deschiderea târgului sau expoziţiei de animale din Timişoara, de către M. S. Regele, Dl Asztalos aminteşte despre M. S. numai în câteva şire în pagina treia, iar pe pagina primă cu litere mari şi groase *„despre Cicerin"* scrie articole de fond de umple pagina. Acest ziar e în strânsă legătură cu „Agenţia de publicaţie din Viena, a lui Paul Szemere jidan, de la care primeşte multe articole pentru ziar. Toţi informatorii de prin Pesta, Viena, Cluj etc. sunt jidani. Ziarul e cetit mult în Timişoara fiind publicul de bună credinţă că e redactat de creştini, iar nu de Jidani.

Dir. resp. şi proprietar: Arpad Weil jidan. Samuil Kasztriner jidan. Zsadány creştin.

TOLL ÉS TŐR

caracter critico-social, l. maghiară, săptămânal.

Redactor si proprietar: *Emil Brummer Brázay* jidan.

La Timişoara, cu excepţia publicaţiilor „Arbeiter-Zeitung", „Banater deutsche Zeitung" şi „Der Landbote", celelalte ziare sânt toate împănate de semiţi şi deci scrise în spirit iudaic.

Regretăm că secţia noastră de informaţii nu ne-a pus la dispoziţie datele necesare cu privire la presa din Oradea-Mare. Totuşi ori-cine, care cunoaşte cîtuşi de puţin situaţia din capitala Bihorului, ştie că acolo presa minoritară este exclusiv dominată de jidani.

Astfel se prezintă, domnule cititor, presa minoritară în partea ţării de dincoace de munţi. Pare că o fatalitate a legat la ochi pe concetăţenii nostri creştini, de altă limbă, împiedicându-i să vadă toată ţesătura de intrigi, de falsificare şi calomnie, pe care gazetarul semit cu bună ştiinţă o introduce între noi şi minoritari spre a şterge ceia ce uşor ne poate uni şi a spori ceia ce numai prin machinaţiuni iudaice ne poate despărţi

Aceasta fiind îndeletnicirea constantă a jidanului din toate timpurile şi ţările, este surprinzător cum minorităţile creştine au abdicat întru atât dela judecata lor proprie şi dela voinţa de a-şi apăra singure interesele lor specifice, în cât au ajuns să facă jocul Jidanului, care slăbind forţele, ce se ciocnesc numai prin intriga lui, caută să le stăpânească pe amândouă. Pe minoritari îi înfluenţează în atitudinea lor faţă de statul român în aşa măsură, în cât astăzi se poate afirma că i-a adus la matca politicii iudaice sub pretextul etern perfid că le reprezintă interesele. Pe noi Românii, elementul alcătuitor de stat, cred că ne vor obosi în mărunte lupte zilnice în aşa grad, în cât vom ceda treptat până la o complectă abdicare.

Vă înşelaţi, d-lor jidani. Trebue să ştiţi un lucru: atacurile ce ni le daţi, sub diferite forme din direcţii deosebite în fiecare zi, nu fac decât să sporească combativitatea noastră tot mai vioaie şi mai perseverentă. Valul de antisemitism creşte în progresie geometrică faţa cu duşmănoasa voastră purtare, insuflând poporului nostru hotărârea de a-şi clădi sub ocrotirea puterii de stat un falnic aşezământ naţional şi creştinesc, în care nu mai aveţi ce căuta.

I. C. Cătuneanu,

Viaţa studenţească

I.

Se apropie *„Congresul Studenţesc"*. Centrele universitare se pregătesc, cu însufleţire, pentru acest mare eveniment. Căci, acum de aproape 4 ani nu s'au mai întrunit congresiştii pentru a desbate problemele arzătoare ale vieţii academice, arătând doleanţele studenţeşti, schiţând planuri de realizări şi fixând atitudini precise faţă de situaţiile, născute din diferite împrejurări sociale, naţionale şi politice.

Vârtejul mişcării studenţeşti, care a isbucnit cu explozie şi a fost continuată cu tenacitate şi elan, a absorbit studenţimea dela preocupările ei profesionale. Singurul obiectiv al mişcării studenţeşti a fost salvarea neamului din ghiarele parazitismului strein şi a politicianismului indigen. Intreaga curăţenie a sufletului tineresc, care tinde spre sferele înalte ale unui idealism viguros, s'a jertfit în interminabile serii de lupte, agitaţii, greve, protestări şi manifestăţii. Efectul nu a întârziat. Racheta înălţată de studenţimea luptătoare a aprins larg orizontul. La această lumină înspăimântătoare: *Ţara s'a trezit!*

Studenţimea a avut astfel misiunea nobilă de-a fi precursoarea unei mari lupte naţionale, pentru a cărei ducere la isbândă s'au angajat toate elementele, sănătoase şi încă necorupte, ale neamului.

Deci din faza de propagandă, lupta a trecut în perioada realizărilor practice. Terenul acceptat, în vederea acestui scop, a fost lupta politică.

Oameni chibzuiţi, cu o cultură vastă şi cu un simţ politic apreciabil, au chemarea să continue lupta începută de studenţi.

*

In schimb studenţii au datoria de-a arunca o privire înapoi: înainte de mişcările studenţeşti. Căci firul evoluţiei organizării profesionale a Corpului Studenţesc a fost brusc tăiat la 10 Decembrie 1923.

Deci trebuie să revenim la vechea matcă. Asta nu însemnează că va

trebui să se renunțe la lupta începută. Din potrivă: fiecare are *datoria* să-şi oțelească caracterul, slujind, cu desinteresare absolută, binele suprem al Națiunii. Insă aceasta se va face, de-acum înainte, în afară de organizațiile *strict* profesionale studențești. Aceste organizații trebuiesc urgent reorganizate. Utilajul trebuie refăcut. Situația materială trebuie întărită. Prestigiul moral, față de organizațiile studențești din străinătate, trebue ridicat. Şi aşa s'ar putea continua până la infinit cu acest banal, dar imperativ: *„trebuie“*. Căci multe, foarte multe lucruri *trebuiesc* făcute.

Apropiatul congres va avea să zidească temelia acestei reorganizări generale. Deci trebuie să fie solid pregătit. Nu cu discursuri inaugurale, „Te deum“-uri la Mitropolii, banchete date de Primărie, matineuri festive şi alte solemnități patetice, — şi poate chiar agreabile, — ci printr'o muncă simplă, dar în schimb bine organizată, sistematizată şi repartizată unor comisiuni compuse din oameni pregătiți, harnici şi pricepuți: iată cum va trebui să fie întocmit programul congresului studențesc. Cât se poate de puțină gălăgie, cât mai multă muncă liniştită şi rodnică.

Planurile, cari vor eşi din proiectele elaborate, vor trebui să aibă conturul realității, servind posibilitatea realizării momentane, generale sau cel puțin parțiale.

*

In vederea acestui congres credem că nu este lipsit de interes dacă vom încerca, după modestele noastre puteri, să prindem câteva imagini din problema complexă a vieții studențeşti.

Studentul este un tânăr, care tinde să cunoască tot ce e frumos şi înalt în literatură, artă, ştiință. El este crema intelectualității unui neam. In el germinează aspirațiile latente ale unei generații viitoare, sub o formă cât se poate de pură. De aceia nădejdea unui neam se reazimă în tineretul său universitar. Națiunile luminate, cari au recunoscut acest adevăr, privesc viața studențească ca o problemă cardinală în programele lor de guvernământ.

Tocmai de aceia fie ne îngăduit să începem seria noastră de articole asupra vieții studențeşti, arătând istoria evolutivă a studențimei apusene şi indicând câteva, din cele mai perfecționote organizații occidentale.

Vom începe cu studențimea *cea mai veche* şi destul de bine organizată, anume cu studențimea din

Franța.*)

Incepem cu Franța, pentrucă organizațiile studențești din România sunt copii, mai mult sau mai puțin fidele, ale organizațiilor franceze.

Istoricul studențimei franceze are rădăcini adânci în evul mediu. Cam pe la mijlocul acestui ev, existau numai două Universități mari şi anume una la *Bologna,* în Ita ia, — alta la *Paris*, străvechea Capitală a Franței. Dela început, studenții s'au prezentat într'un număr impunător la cursurile publice ale acestor Universități, dovedind astfel interesul şi dragostea, pe care o hrănea tineretul medieval, față de carte. Ei locuiau în anumite cartiere studențeşti, unde duceau o viață destul de uşuratică, după ce se ridicau dela masa acoperită cu pergamente îngălbenite.

Cronicile contimporane vorbesc chiar despre nenumărate scandaluri, provocate de tinerii *„écolier“*-i, cum se numeau pe atunci studenții.

Intre ei unii erau foarte bogați. Mulți dintre aceştia erau semidocți, cari mergeau la cursuri numai din snobism. In drum spre Universitate erau însoțiți de valeți, cari purtau cărți prețioase şi pe cari ei nici nu le ceteau.

Incetul însă se produce o apropiere între elev şi magistru. Ei încep să locuiască în case comune. Iar pentru a putea da posibilitatea şi celor săraci, ca să studieze, s'au creiat *„collége“*-urile, cari corespund *căminurilor* de azi. Aici locuiau *bursieri* („boursiers“) şi *solvenți* („pensionnaires“) Bursierii erau întreținuți din fonduri de caritate. Disciplina, regulamentele interioare, prosperitatea materială, starea morală, variau la infinit, dela un colegiu la altul. In unele colegii disciplina vieții morale era foarte severă; în schimb în altele era cu atât mai laxă. Iaques de Vitry scrie că erau *„colegii“* unde în etajul I. locuiau studenți, iar în al II-lea femeile depravate, cari şi azi încă poartă, în cartierul latin din Paris, numele de *„femmes des étudiants.“*

In schimb ținuta şi înfățişarea în public erau strict reglementate. *„Ecolier“*-ii nu purtau pălării (*„galeros“*), ci nişte bonete rotunde (*„pileos“*); nu aveau dreptul să poarte nici spadă, nici bastoane. Totdeauna trebuiau să aibă o purtare modestă şi cuviincioasă.

Repartizarea lor în „colegii“ şi organizarea lor profesională se făcea după națiuni. Astfel, la Paris erau 4 națiuni organizate, după Țara lor de origine: Franța, Picardia, Normandia şi Anglia. In sec. al XV-lea s'a mai adăugat şi Germania.

La sfârşitul evului mediu, odată cu întărirea regalității, se produce o diminuare progresivă a drepturilor şi privilegiilor vechei Universități. Absolutismul suprimă aproape total viața studențească. Revoluția franceză nu a produs nici o schimbare în această situațiune. Studențimea continuă să fie privită drept o cantitate neglijabilă până la întronarea primului Imperiu. Odată cu restaurațiunea lui Louis Philipp studențimea începe să se amestece în agitațiile politice şi revoluționare. Studenții de pe atunci se numiau „liberali“ şi „avansați.“ Prin *aceste agitați continue şi perseverente,* cari foarte ades degenerau în bătăi şi scandaluri, dar cari totdeauna erau călăuzite de un ideal luminos, bine precizat, — studențimea franceză începe să câştige suprafață. După căderea celui al II-lea Imperiu şi odată cu a III-a restaurare a Republicii, studenții se retrag pentru reorganizarea lor solidă, pe terenul profesional. Astfel se nasc primele *„Associations“*, destinate de-a le procura avantagii morale şi materiale (viață mai confortabilă, înființare de biblioteci, înlesnirea apropierii intre studenți şi profesori etc.)

Prima „Asociațiune studențească s'a creiat la Nancy (1876); pe urmă a venit înființarea altora la Bordeaux (1881), *Paris* (1884, 1886, 1891), Montpellier, Lyon, Toulouse, Lille, Aix, Rennes, Nantes, Grenoble, Dijon, Calm et Besançon. — Cea mai importantă este *„Association générale des étudiants de Paris.“* Aceasta este exemplar organizată, cu un palat propriu, având o bibliotecă spațioasă (12.000 volume, 200 reviste permanent abonate), săli de fumat, de conversație, de baluri, de scrimă, de hidroterapie. Asociația acordă, din fondurile ei proprii, burse pentru studenți.

Sunt alte societăți studențeşti organizate unitar pentru întreaga Franță, cum e „Cercle catholique des étudiants de Paris“ şi „Cercle de Luxembourg“.

Atât despre studențimea din Franța. Acum să vedem cum e organizată studențimea

*) c. f. Ncuveau Larousse illustré. T. IV., p. 45 şi 343.

în alte ţări

Să luăm întâiu: **Germania**. Pe lângă Universităţile germane există puternice organizaţii studenţeşti. Ele aveau însă înainte de războiu un caracter, mai mult sau mai puţin pronunţat, aristocratic, feodal şi exclusivist. Din acest spirit au rămas bogate urme şi în epoca postbellică. — Studentul izolat numit *„Obskurant“* e dispreţuit, în Germania. Căci orice student, ce se respectă, se înscrie într'o corporaţiune ştiinţifică (numită: „Verbindung“) sau într'una socială (numite „gesellige Vereine“). Acestea, din urmă mai ales, se numesc „Korps,“ „Burschenschaften“, „Landsmannschaften.“ Aici atmosfera e colegială, însă apucăturile cam grosolane; membrii poartă uniforme obligatorii; iar duelurile constituesc sportul lor predilect.

In **Anglia** Universităţile din *Oxford* şi *Cambridge* au asociaţii generale ideal organizate, cari se numesc: *„Union Society.“* In aceste asociaţii se cultivă, mai ales, toate ramurile sportului, pentru a întări şi menţine, la înaltul ei nivel, vigoarea fizică a rasei anglo-saxone. Afară de acestea mai sunt aşa numitele *„debating societies,“* unde studenţii se pregătesc cu jocuri oratorice pentu viaţa parlamentară, întărind spiritul de combativitate intelectuală, ca o dovadă că englezul, — adecă „stăpânitorul lumii“, — trebuie să fie nu numai tare, ci şi inteligent.

In **Olanda** studenţimea încă se bucură de organizaţii escelente. Aici studenţii sunt grupaţi în *„club“*-uri. In cadrul acestora se ţin conferinţe, se cultivă canotajul şi se fac excursii.

In **Elveţia** studenţii au organizaţii asemănătoare cu cele germane, însă penetrate de un spirit mai democratic.

*

Regretăm, că din cauza lipsei materialului informativ, nu avem posibilitatea să sondăm mai adânc felul de organizare a studenţimilor apusene. Am fi dorit, de asemenea, să ne ocupăm şi cu metoda de organizare a studenţimei americane, care e poate cea mai avansată pe toată suprafaţa pământului. Nu o putem face nici aceasta, tot din cauza motivului sus menţionat.

Rămâne acum să arătăm istoricul şi organizarea studenţimei române, precum şi raporturile ei faţă de organizaţiile similare din străinătate.

Caius Bardoşi

„Paneuropa“, sau comunism deghizat

Ce este — Cine a întrodus-o în România — Cum se face propaganda — Ce vrea „Paneuropa“ — şi cine o susţine

După ce comunismul şi-a văzut toate sforţările, de a se întroduce, afară de Rusia, şi în celelalte ţări ale Europei, eşuate, fiindcă i-se arunca în faţă că este anticreştin, acum îşi întoarce căciula şi invocând în propaganda sa, ca pe-un premergător, chiar pe Isus Christos (doar o fi mai bine primit), se furişează la noi în ţară sub o firmă nouă: *„Paneuropa.“* Un obicei de altfel pur jidovesc, ca după câte-un faliment să nu se deie bătut, ci să-şi redeschidă prăvălia sub o altă firmă, — însă vânzătorii rămân tot cei vechi! In cazul de faţă e acelaş procedeu.

Comunismul luptă pentru *republica democratică(?)*, iar Paneuropa pentru *respublica cristiana(?)* Cât de frumos sună, dar ce să-i faci, dacă miroase aşa de grozav a usturoi.

După atâtea ciuperci veninoase (de „ligi pentru drepturile omului şi contra teroarei“) şi mai ştiu eu ce, asta ne-a mai trebuit acum. Ar trebui să fie cineva nebun ca să-i urmeze. Suflete rătăcite de altfel se vor găsi, nu-i vorbă, dar prea puţine ca să le fie de vr'un folos. Par'că-i prevăd: începând cu presa democrată alui Honigman şi sfârşind, cu cei de teapa lui Costaforu. Tot oameni de-ai noştri, de cari ne vom aduce aminte!

Cine-a întrodus „Paneuropa“ în România?

Elementele dubioase de peste Nistru şi de peste Tisa şi studenţii jidano-maghiari ardeleni, cari urmează cursurile la universităţile din Viena, Budapesta şi Seghedin. Mai cu seamă aceşti din urmă (Budapesta şi Seghedin) mai au un păcat: — fiind mai toţi înscrişi în societăţile secrete iredente din Ungaria, hrănesc pe lesne crezătorii lor conaţionali dela noi, cu nişte speranţe, ce nu vor fi realizabile niciodată!

Cum se face propaganda?

La noi broşurile de propagandă se tipăresc în oraşul dela graniţa Palestinei româneşti, la Târgu-Murăş. (De aci în sus pe valea Murăşului — a plângerii pentru ţăranul român — se întinde, cu toate aptitudinele parazitare, dominaţia jidovească.) Era deci firesc, ca „Paneuropa“ să plece de acolo. Prin agenţi dibaci broşurile sunt întroduse în revistele streine („Panoráma“ şi „Tolnai-Világlapja“), de unde, desigur, chioşcarii fiind mai toţi streini şi controlaţi de oamenii lui Moldován Gy. & Comp., ele sunt împrăştiate în mulţime. Iată deci o dovadă destul de grăitoare. Cine umblă pe căi furişe? Răufăcătorii!!!

Şi ce vrea?

Egalitate (adecă, jidanii, cari au în mâinile lor mai toate întreprinderile financiare, să-şi poată face de cap).

Siguranţă (gheşefturile se fie apărate de lege).

Uniunea vamală (să nu mai fie siliţi să facă contrabandă).

Cine susţine propaganda? Comuniştii englezi şi sovietele ruseşti.

Mai departe să aduc ca exemplu. Statele unite ale Americei. Şi îi înţeleg. Ei, cari în tot timpul războiului au stat, probabil, la partea sedentară şi au făcut milioane, nu ştiu că hotarele de azi ale României. Mari sunt *un drept istoric* câştigat cu mari şi nespuse jertfe de eroii neamului, pentru cari hotare avem o singură datorie: să le păzim cu ori ce preţ!

Nu, dlor propagandişti! Ori cât de umanitar aţi fi deghizaţi, mirosul de usturoi vă tradează. Şi să ştiţi, că dacă nu-l vom mai putea suferi, vom deschide uşa şi-l vom da afară!

Naţiunea română în mândria originei sale şi conştie de chemarea sa în viitor, — ca o santinelă neclintită a latinităţii în Orient, — va şti să sugrume *în faşe* această tendinţă de întronare a arginţilor lui Iuda. Căci ce este de altfel „Paneuropa“ prin propaganda ei subversivă, decât, spuneţi-o pe faţă: „Paniudaism“!

Paneuropa . . . Paniudaism . . . Bolşevism . . . Comunism . . . Socialism . . . Fiind toate aceste doctrine unul şi acelaş caz patologic social a pretinsei democraţii, are o singură diagnoză precisă: „Sifilisul social,“ — pentru care naţiunile latine culte au la îndemână, spre injectare, doza cuvenită de neosalvarsan (marca: *à la Mussolini*)!

Duşmanii noştri, de ori ce fel, să ia aminte!

Coriolan Bărbat.

Conştiinţa naţională ca factor al desvoltării economice

MOTTO:
Cumpărând numai dela Români — întăriţi temeliile Ţărei Româneşti, căci întăriţi pe comercianţii şi pe meseriaşii români, şi daţi dovadă de Conştiinţă Naţională.
Calitatea de Român se dovedeşte prin *Fapte Româneşti*, nu prin vorbe româneşti.
(Calendarul editat în 1926 de Firma Maiorul Aviator T.-Mureş şi Fratele Petroşani).

Aşa precum Socialismul s'a evidenţiat şi afirmat cu putere mare prin Revoluţia franceză din sec. al 18-lea — ca o urmare a subjugărei fatale, tot aşa Naţionalismul îşi ia un avânt mai impunător după bătălia popoarelor dela Lipsca 1809 în contra imperialismului impăratului Napoleon cel Mare. Acest crez nou, *Naţionalismul* a trezit ca dintr'un somn letargic rând pe rând toate popoarele lumei — sub vraja Naţionalismului — cele 42 State germane îndujmănite, se închiagă într'un singur stat de toţi temut — Imperiul german — asemenea închegărei germane urmează alcătuirea de azi a Italiei, apoi Unirea Principatelor Române, apoi independenţa Statelor Unite de sub suveranitatea Spaniei. Insuşi războiul mondial din 1914—1918 a fost lupta cea mai crâncenă ce s'a cunoscut vre-odată între imperialismul german — secundat de Austro-Ungaria, de Turcia şi de Bulgaria pe de-oparte şi între naţionalismul Sârbilor, Românilor, Cehilor, Italienilor şi Polonilor subjugaţi, apărat şi sprijinit de Franţa, Belgia, Rusia, Anglia, (Italia, România) şi America pe de altă parte eşind învingător *Naţionalismul* şi frumosul crez Wilsonian. Trăim deci în epoca Naţionalismului. Şi dacă Dumnezeu a hotărât ca noi toţi Românii, — cu excepţia celor rămaşi afară de graniţe să trăim sub acelaşi acoperiş — Statul şi Dinastia română, — datori suntem să dăm caracter românesc întregei vieţi — culturale, artistice, comerciale, industriale, sportive, administrative, judecătoreşti etc. — ce pulsează între hotarele acestei de Dumnezeu binecuvântate ţări! — Şi această datorie o avem de împlinit cu atât mai mult, cu cât jertfa încă proaspătă a celor 800.000 de ostaşi prin sângele cărora s'a făurit integritatea Ţărei noastre, o pretinde imperativ dela noi. — *Să avem deci Conştiinţă Naţională!* Mulţi dintre compatrioţii noştri nu ştiu ce va să zică *Conştiinţa Naţională*, alţii îi ştiu definiţia dar nu o pun în practică, şi foarte puţini sunt aceia, care având *Conştiinţa Naţională* îi urmează statornic şi cu fanatism porunca, de a-şi afirma *calitatea de Român prin fapte româneşti, nu prin vorbe româneşti.*

Un om are *Conştiinţă Naţională românească*, atunci, când este convins:

1. că este un factor constitutiv al Ţărei româneşti şi ca atare, trebue să fie muncitor, să cheltuiască mai puţin de cât agoniseşte, să întemeeze familie, şi să crească copii sănătoşi, în iubirea de tot ce este românesc, în iubirea de Biserică, de Ţară şi de Rege, să plătească regulat impozitele, să facă serviciul militar, să cumpere şi să-şi confecţioneze cele necesare numai dela români, să sprijinească şcolile bisericile şi societăţile de binefacere româneşti, să'şi îmbogăţească cunoştinţele cu învăţături frumoase, să respecte avutul şi cinstea altuia, să fie iubitor de ordine, de bună înţelegere de curăţenie şi de progres —

2. Să fie convins că Ţara Românească în hotarele ei de astăzi numai până atunci va exista, până când noi singuraticii cetăţeni români suntem hotărâţi să muncim să cruţăm, să ne cultivăm, să dăm contribuţii şi soldaţi gata să-şi dea viaţa pentru apărarea ei contra duşmanilor

3. când este chemat cetăţeanul să-şi dea votul pentru alegerea de Consilieri Comunali şi Judeţeni, sau pentru parlamentari să ştie şi să voiască a da votul numai pentru acele persoane care îi cunoaşte greutăţile, care are voinţa şi priceperea să'i ajute, şi să'l ocritească — şi care odată ales într'o demnitate fie la primărie, fie la Judeţ sau în Parlament, nu se mulţumeşte a moţăi şi a incassa diurnele ci este asemenea unei sentinele treze care controlează vecinic cum se chiverniseşte banul public şi cum se respectă legile —

4. şi în fine are conştiinţa naţională acela care respectă cu sfinţenie legile ţărei, şi pretinde ca aceste legi să fie deopotrivă de respectate dela Vlădică până la opincă şi dela lucrător până la Ministru.

După această introducere, cam extinsă, să trec la adevărata temă: „Conştiinţa Naţională ca factor al consolidărei şi al desvoltărei vieţei economice într'un stat".

Am spus mai sus, că la noi Românii preponderează aceia care nu ştiu ce este conştiinţa naţională, şi aceia care ştiind ce este nu-i urmează punctele. Care este urmarea? Urmarea se poate resuma în următoarele: *până ce nu vom pune stăpânire românească pe comerţ şi pe industrie asemenea ca şi pe plugărie; până atunci vom suferi jugul robiei economice streine — deşi jugul robiei politice l'am sfărâmat în 1918.* E tristă această constatare, dar e adevărată. — Cine hrăneşte, ocroteşte şi îmbogăţeşte legiunile nesătule de jidovi în primul rând şi de alte neamuri în al doilea rând? Răspunsul este: Românul şi autorităţile româneşti, lipsiţi de-opotrivă de *Conştiinţa Naţională românească.* Autorităţile le dă brevete, licenţe, drept de domiciliu, şi adăpost, iar Românii inconştienţi le duc banii de-i îmbogăţesc. Unde am fi noi azi, dacă, tot banul ce se dă pe mărfuri ar întra numai în pungi româneşti? Foarte uşor de răspuns:

1. In locul sumedeniilor de firme cu nume şi suflet strein de neamul românesc, am avea tot atâtea rădăcini şi vlăstare viguroase de români.

2. Banul muncit şi câştigat cu trudă de Români nu ar mai trece hotarele ţărei în mod clandestin, şi valuta noastră nu ar fi de batjocură în streinătate.

3. şi în al treilea rând cu banii noştri nu am mai hrăni şerpii veninoşi, care dacă se încălzesc ne gâtuesc.

Să trecem un moment în Ceho-Slovacia şi să vedem cum stau vecinii noştri dela nord în privinţa Conştiinţei Naţionale? — Acest popor, începând din 1872 s'a trezit cu conştiinţa naţională graţie apostolatului a doi bărbaţi mari. De atunci s'au întărit şi pregătit sistemele pentru desrobirea care a urmat în 1918. Prin ce mijloace s'au întărit? S'au făcut şi susţinut şcoli în care se propaga deşteptarea la conştiinţa naţională.

S'au trimis copii la şcoli înalte, şi au îmbrăţişat pe lângă carierele de profesori şi advocaţi şi pe cele de comerţ, de meserii şi de industrii.

S'a dat cuvânt de ordine: *Cehul cumpără numai dela Cehi — şi vinde la toată lumea.* Urmarea a fost că

comercianții, meseriașii și industriașii cehi s'au sporit la număr și s'au îmbogățit — ajutând la rândul lor cu bani și fonduri creșterea noilor generații cehe — sporirea școalelor, teatrelor și muzeelor naționale cehe.

Cehii nu vorbeau între ei decât limba maternă ori unde s'ar fi aflat, respectau legile, dar nu tolerau stăpânitorilor de atunci să îi nedreptățească. Aveau atât la primării, cât și la județe și în Parlament oameni cu inimă pentru Națiunea Cehă, care îi apărau cu îndârjire pe conaționali și vegheau ca banul public să fie bine chivernisit. Dacă Cehoslovacia este azi una dintre cele mai culte, dintre cele mai bogate și dintre cele mai bine organizate țări din lume, această împrejurare se datorește deșteptărei conștiinței naționale cehe, ale cărei percepte au fost urmate cu fanatism de fiecare cetățean Ceh.

Revenind iarăș la poporul nostru românesc, unde conștiința națională românească, este încă în amorțeală, sau ținută încătușe, susțin prin aceste cuvinte, noi aceia care am avut posibilitatea să trecem prin oarecare școli, și care știm să legăm câteva cuvinte în vorbit sau în scris, mare și sfântă datorință avem să deșteptăm în poporul românesc *Conștiința Națională românească,* imitând pe Cehi și observând că toate sfaturile ce vom da în această direcțiune poporului să fie urmate cu sfințenie întâi de noi, cei care le propagăm și apoi să pretindem să fie urmate și de popor: să fim conduși de spusele strămoșilor noștrii:

„Res publica suprema lex esto“ și *„Dura lex sed lex“* și având înaintea ochilor în tot timpul și în tot locul cuvintele din Motto: *Cumpărând numai dela români întărim temeliile țărei românești, căci întărim pe comercianții și pe meseriașii români,* și dăm dovadă de Conștiință Națională — căci *calitatea de Român se dovedește prin fapte românești, nu prin vorbe românești* — ne vom consolida și vom ajunge cu un ceas mai de vreme la desvoltarea vieței noastre economice românești, către care tindem și pentru care ne-au sângerat și moșii și părinții.

Șt. Peneș.

Starea de asediu

Inoportunitatea ei din punctul nostru de vedere.

Iată o chestiune mult tratată de valoroși juriști și comentată prin jurnale, reviste și diferite disertațiuni. In viața noastră politică actuală și între împrejurările diplomatice de cari se bucură țara noastră, pe urmă din cauză că nu-s motive determinante de ordin politic, nu e greu a stabili inaportunitatea acestei măsuri extraordinare, dictatoriale în prezent, după opt ani de guvernare românească, decând existăm într'o țară întregită și așezată pe baze constituționale, pe principiul libertății individuale.

Tratând chestiunea din interes național și numai pentru actuala situafiune (de după opt ani), găsim de nimerit a ridica din nou cuvântul, alăturea de alții, înțelegători ai vremurilor, împotriva stării de asediu dela granițele noastre și 'n deosebi contra înstăpânirii ei în unele centre din interiorul țării.

Incontestabil că o asemenea măsură e necesară când sunt mari turburări interne, când ordinea și siguranța Statului ar fi amenințată de pericole de natură a produce desordine în viața noastră publică ce privește Statul ca unitate națională. Intrebându-ne însă cari sunt acele pericole și „mari“ turburări și privind în interiorul și în jurul țării, aflăm cu satisfacție că ele nu există ori chiar să existe alocurea la granița țării, nu-s de o gravitate care să ne facă să recurgem la cea mai puternică armă de prezervațiune a intereselor naționale și de Stat. Libertățile și drepturile prevăzute în legea noastră fundamentală au fost consfințite pentru a fi exercitate; pentru cazul unui abuz de una dintre aceste drepturi și libertăți avem sancțiuni destul de severe prevăzute în legile noastre penale. Orice depășire a libertății prin urmare se pedepsește, fără să fie nevoe de stare de asediu. De îngrădirile libertăților constituționale, ca consecință a stării de asediu deci nici în principiu și nici de fapt nu mai este nici o nevoe, acum după opt ani de regim românesc. Care să fie atunci motivul pentru care să se mai mențină starea de asediu? Iredentismul maghiarilor? mișcarea studențească? comunismul?

Cercetându-le dearândul vom rezuma următoarele fapte; iredentismul maghiar pentru noi nu înseamnă nici un pericol fie el afară ori în interiorul granițelor noastre, căci în primul caz acela îi privește pe ei și nu e decât rezultatul natural al sentimentelor „pinteniate“ de după război. Ar fi o utopie orice pornire din partea lor de a se reinstăpâni vreodată p'aceste plaiuri, căci la bază n'au nici forța morală și nici p'acea materială în acest scop. Ori în moment ce intențiunea lor s'ar preface în fapte îndreptate în contra integrității țării noastre, armata română și a aliaților noștri vecini e suficientă garanță pentru curmarea încercărilor de asemenea natură. Presupunând existența iredentismului lor în interiorul țării, aceasta și mai puțin ar prezinta vre-un pericol pentru noi, căci acei ce ascund asemenea sentimente, sunt de fapt supușii legilor noastre și justiția română își va ști datoria retorsionând orice fapte cari ar tinde la subminarea integrității și ordinei statului nostru. Dar — fără a le lua apărarea — aceștia-s convinși că scopul ce ar fi prepus în mișcarea lor iredentistă nu poate fi realizat niciodată din cauză că statul nostru are la bază închiegarea unei națiuni compacte, a românilor în număr covârsitor de mare cu trecut istoric indiscutabil, băștinași ai acestor plaiuri. Mișcarea lor pentru realisarea aspectativelor lor în privința întrebuințării limbei și a altor drepturi cuvenite unei minorități nu prezintă nici un pericol; aceasta se prezintă numai ca o luptă permisă în cadrele vieții noastre politice interne.

Oare comunismul este și el un pericol? Fără a da răspuns e destul să constatăm că marea parte din massa populației României e compusă din țăranii noștri, iubitori de Rege, Țară și Neam, cu a căror sânge s'a scris pagini de glorie și izbândă în istoria noastră națională. Cât despre massa muncitorească, această clasă de suferinzi și lipsiți, în moment ce vieții lor li s'ar aduce o îmbunătățire simțitoare, tratându-i ca oameni și nu ca robi ai capitalurilor legate de interese personale, nu mai periclitează constituționalismul țării noastre. Principiile exagerate ale internaționalei III, precum s'a dovedit în Rusia, sunt irealizabile și vor trece mereu în uitare, născându-se din nou convingerea că un stat și fără a-și schimba forma sa de guvercământ poate să fie și democrat și mai puțin democrat. — Lupta întreprinsă de aderenții internaționalei III în privința principiului de comunizare a tuturor bunurilor economice, așa zicând a eșuat; căci ea voind să creeze o unitate de bunuri prin o intensificare a muncii a distrus și bunurile ce existau și din massa mare a

muncitorilor în înţeles mai larg, a creiat o masă aparte, una de trândavi, fără muncă, cari trăesc numai datorită întâmplărilor ce se petrec în Rusia, muncitorii propriu zişi cari au lucrat şi 'nainte, lucrează şi astăzi şi situaţia lor nu e cu nimic mai bună ca cea anterioară sub regimul ţarismului, care în prezent e înlocuit de clica „gospodarilor" bolşevici. Muncitorii noştri o ştiu foarte bine aceasta şi dacă s'ar găsi d'acei cari încă ar mai spera în reuşita acelor principii comuniste şi ar conspira cu adepţii lor, aceştia-s nişte elemente tulburătoare de cari există în toate statele şi cari urmărind interese personale voesc a produce turburaţiuni pentru a pescui în turbure, abuzând astfel de încrederea muncitorilor şi ca argument folosindu-se de nevoile massei muncitoreşti. Aceste persoane n'au decât să fie descoperite, aduse la baza justiţiei, condamnate şi înfundate în puşcării, căci ele subminează nu numai ordinea de stat dar şi situaţiunile muncitorilor în special.

Din cauza acestor elemente şi a câtor-va aderenţi în neştiinţă de ai lor nu poate suferi o întreagă societate prin suspendarea garanţiilor libertăţilor individuale. Cât despre evenimentele din Rusia şi atitudinea acesteia faţă de noi, trebuie să fim treji pentru a nu fi suprinşi vreodată.

Despre mişcarea studenţească nu e nevoe să vorbim, căci câtă vreme studenţimea e pătrunsă de sentimente naţionale şi luptă pentru interesele ţării, ca factor independent şi important precum s'a dovedit în toate timpurile grele când avuse rol însemnat şi prin fapte a contribuit mult la înfrumuseţarea istoriei noastre, nu este element de dizordine. Mişcarea antisemită pornită în curând nu este un scop, ea este un mijloc pentru fericirea acestui neam românesc care până eri desbinat, a fost robit de alte neamuri iar azi când ar trebui să se bucure de libertate şi să culeagă roadele câştigate cu riscul sângelui său, e călcat şi batjocorit de credincioşii pentagramelor mozaice. Nu este aceasta oare destul motiv pentru a se revolta orice suflet creştin? Cu atât mai mult e revoltător pentru un român liber! — Cum de se constată atunci justeţa acestei mişcări şi de ce se consideră ea ca pericol, când însuşi faptul existenţei aici în ţară a atâtor năpârci, parveniţi mozaici şi mozaicoşi contra cărora se îndreaptă mişcarea, constitue pericolul?

Nu există acea stare de asediu care să împedece manifestarea studentului curat, iar aceea ce ar împedeca-o nu mai e stare de asediu ci însăşi sentinţa de moarte a sentimentului. Ar fi adecă să nu mai simţi cum îţi răneste sufletul, îţi răpesc avuţia şi-ţi calcă drepturile veneticii răsvrătiţi: jidovii. Aici nu mai e nevoe de stare de asediu ci de măsuri autoritare de a înlătura din viaţa noastră socială pe aceşti imigraţi străini prin mijlocul emigrării forţate. Nici o convenţie internaţională şi nici un tratat nu poate avea puterea de a ne opri dela un asemenea act, căci o convenţie încheiată pe chestia minorităţilor şi 'ndeosebi a jidanilor ar fi însăşi starea de asediu înstăpânită în ţara noastră de către făuritorii păcii suspendându-ne astfel dreptul nostru de liberă guvernare într'o ţară care a fost şi este a noastră!

„Toată lumea poate guverna cu stare de asediu" a zis Cavour; noi nu vrem să credem că starea de asediu a fost proclamată şi menţinută şi azi din interes de a putea guverna căci aceasta ar fi negaţiunea însăşi a puterei de guvernare şi a eficacităţii legilor noastre de ordine publică.

Ca încheiere concludem că starea de asediu între actualele împrejurări de loc nu e necesară. Şi pe baza celor susţinute de Giron că anume „declararea în stare de asediu a unui loc care în realmente nu ar fi atacat de către duşman, nu modifică întru nimic competinţa respectivă a tribunalelor civile — găsim că nu e potrivită nici măsura de a judeca autorităţile militare, căci câtă vreme — cum a declarat un jurist de seamă — magistraţii civili sunt la posturile lor, nu trebue să se dea populaţiunei justiţiabila magistratură militară.

„Atât mai rău — foarte bine o spune un profesor de drept renumit din ţară — pentru acei cari vor fi îndrăznit să proclame starea de asediu fără să fi fost necesitate de dânsa!"

Aşa e!

Pompiliu Puticiu,
rig. în drept

Cine este Diénes Laszlo?

Cetim în *„Szabad Szó"* (A. V., No. 3, p. 2):

„In revista catolică *„La Croix"* din Paris, scriitorul ungur *Emil Horn* publică un articol, în numărul din 2 Aug. 1925, despre „Bibliotecile Ungariei sub domnia sovietică". Este o sinteză a activităţii de distrugere, întreprinsă de bolşevicii unguri, contra bibliotecilor.

In fruntea acestei opere culturale a stat *Dienes László* care a fost şeful „consiliului politic al bibliotecilor" din Budapesta. *Dienes László* a creiat o şcoală specială pentru opera aceasta de distrugere. In faţa elevilor săi, el a pronunţat un lung discurs inaugural, din care extragem următoarele: „Cu un singur gest puternic putem priva burghezimea de toate lucrurile, pe cari le-a acaparat pe nedrept".

Asta a apărut în revista *„Le croix"*.

Acum, nu de mult, a apărut însă *la Cluj* primul număr al unei reviste intitulate *„Korunk"* („Epoca noastră"). Pe redactorul acestei reviste îl chiamă tot *Dienes László*.

In primul său articol de fond găsim o îngrămădire de idei bolşevice voalate. Ofensiva o începe prin *degradarea tuturor religiilor, în special a celei creştine*. Scopul nouei reviste este pregătirea omului pentru noua „sinteză culturală". Această nouă „sinteză" nu e altceva decât pregătirea terenului pentru bolşevism.

Dacă *Dienes László* e identic cu şeful consiliului politic al bibliotecilor bolşevice, atunci ştim cu cine avem de lucru. Căci tot în revista *„Le Croix"* cetim cum individul *Dienes* pe timpul domniei bolşevice *a înfiinţat o bibliotecă a „tineretului muncitor", cu sediul în loja francmazonă* de unde a fost expulzată întreaga literatură creştină, pentru a fi înlocuită cu Anatole France, care-şi bate joc de religia creştină, cu Zola, ce calcă în noroiu morala creştinească, cu *jidanul bolşevic* Barbusse, pentru a cita numai câteva nume alături de Marx şi Engels.

Tot acest individ *Dienes*, el singur, a furat 142.000 de cărţi dela particulari şi dela diferite societăţi. In ziua Domnului din 1917, la orele 7 dimineaţa, individul *Dienes* a ordonat devastarea celei mai mari tipografii şi case de editură *creştină* din Budapesta. — La protestarea directorului acestei instituţii, el a declarat: *„trebuie să distrugem tot ce este creştin"*.

Dar în acelaş timp consiliul bibliotecilor de sub şefia lui *Dienes a hotărât înfiinţarea unei imense biblioteci panizraelite*. Aceasta avea să propage ideile bolşevismului.

Iată deci cine a fost *Dienes László*, ca „leader bolşevic"

Se deşteaptă Bihorul

Lupta noastră, dusă cu atâta îndârjire zi de zi, pentru luminarea ţăranului român în faţa pericolului jidovesc, îşi arată însfârşit roadele.

In ziarul „Libertatea“ din Orăştie, cetim în fiecare număr scrisori, cari ne arată că ţăranii români se organizează pentru lupta pe care simt şi ei că vor trebui s'o ducă alăturea de noi, împotriva banditilor jidani.

Zi de zi bucuria noastră e tot mai mare, pentrucă zeci de scrisori ne vin din partea ţăranilor, cari ne cer sfaturi pentru organizare, dându-ne totodată putere de muncă şi curaj, printr'un „Dzeu să Vă ajute în lupta sfântă ce-o duceţi cu atâta însufleţire împotriva jidanilor şi jidoviţilor.“

Ne bucurăm văzând că poporul ne înţelege lupta şi astfel suntem siguri într'o izbândă cât mai apropiată şi cât mai desăvârşită.

*

In Nrul 42 din „Libertatea“ (7 Oct. a. c.) cetim un articol reprodus din ziarul „Uj Kelet“, dela Cluj, întitulat: *„Consiliul comunal al unei comune din Bihor a isgonit din ea oficios pe jidanul satului.“*

In acel articol, dupăce jidănaşii constată că „propaganda cea fără frâu antisemită“ şi-a îndreptat paşii dela oraşe spre satele năpăstuite, zice: „Crucea încârligată, care la oraşe şi-a scris semnele ei grăitor numai pe ziduri — în sate de cele dela spatele lui Dzeu, s'a înfipt în căpăţinile oamenilor, „cari au pornit la fapte revoltătoare, şi ziarul „Uj Kelet“ ţine să precizeze că s'a pus la cale „o adevărată vânătoare împotriva jidanului“, arătând că „în satul Nimăeşti de lângă Beiuş (jud. Bihor), sfatul comunal a hotărât, ca pe jidanul satului *Reinitz* ... să-l alunge afară din sat!“

Ziarul „Uj Kelet“ publică această hotărâre, care a fost adusă la cunoştinţa jidanului prin următoarea scrisoare:

Negustorului Reinitz
în Nimăeşti.

Sfetnicii comunali în înţelegere cu locuitorii, în şedinţa (adunarea) din 25 Iulie, nu ţi-au dat voe ca dta să te aşezi în satul nostru. Cu toate că în aceeaş zi ţi s'a adus la cunoştinţă hotărârea sfatului sătesc, totuşi te-ai aşezat în comună, şi nu ai părăsit-o în cele 8 zile ce s'au dat ca termin!

De nou şi pe urmă te provocăm, ca, în timp de două zile să părăseşti comuna, căci la din potrivă, ne vom folosi de forţă (de putere) şi te vom scoate până afară din hotarul comunei, în aşa fel, cum nu ţi-a prea plăcea dumitale.

Pentru bună ştiinţă şi linişire, îţi arătăm mai jos pricinile pentru cari nu putem suferi ca să te aşezi între noi;

Comuna noastră e comună românească, şi încă din vremile, când numai cu mari jertfe a putut scoate din sînul său rămăşiţele păgâne ce sugeau pe locuitori, — a hotărît odată pentru totdeauna, că nu mai primeşte în comună nici un străin, fie el de ori-ce neam ori religie. Cu atât mai vârtos, că în oraşul Beiuş din nemijlocită apropiere, găsim toate cele ce ne trebuesc. E vădit dar, că dacă un strein cu astfel de ocupaţiune (meserie, deprindere) vrea să se aşeze între noi, o face cu gând de a ne sparge înfăţişarea noastră naţională.

„Comuna îşi are crâşma şi prăvălia (bolta) sa, care îi aduce nu venit curat anual, — nu poate dar suferi, nici chiar unui Român, — ca prin deschiderea unei alte prăvălii, venitul ei să fie scurtat. Cu atât mai puţin va îngădui-o asta unui jidan, care va avea să treacă din România mare în cel mai scurt timp în ţara lui!

Pentru aceasta şi pentru alte cuvinte, te provocăm (recercăm) să părăseşti comuna, să nu ne aţiţi locuitorii, căci pentru urmări nu luăm răspundere!

Nimăeşti, 1 August 1926.

Ştefan Dingo — *Clef Gavril*, primar.
Brad George
conzilieri.

Am reprodus această scrisoare a Consiliului comunal din Nimăeşti, pentru a arăta vrednicia acelor Români, cari „au hotărât odată pentru totdeauna, că nu mai primesc în comună nici un străin, fie el de orice neam ori religie“, şi pentru a servi drept pildă şi altor comune, cari zac încă în neştiinţa întunerecului.

Noi cerem Românilor constienţi din consiliul comunal din Nimăeşti, să ducă lupta cu toată îndârjirea, trecând chiar peste orice ordine „oficioase,“ pentrucă lupta lor este pentru binele şi viitorul comunei, pentru care singuri ei au dreptul şi datoria să se îngrijească.

I. Ş. G.

P. S. La incheierea revistei, primim Nrul 43 din ziarul „Libertatea“ (14. X. a. c.), în care găsim o scrisoare a vrednicului român Ioan Potra din Bologa, prin care ne arată că şi în susnumita comună s'a adus în 1920 o hotărâre la fel cu cea din Nimăeşti. Iată şi hotărârea Românilor din com. Bologa:

Proces verbal

Noi subsemnaţii locuitori din comuna Bologa, fiind adunaţi cei mai mulţi din sat, şi având în vedere ordinul dlui Primpretor, ca să primim în comună pe jidanii alungaţi, având in vedere suferinţele ce ne-au pricinuit aceste lifte păgâne în trecutul de tristă pomenire, precum şi aceea că, în revoluţia din 1918—19, au asmuţat în contra noastră bandele evreo-maghiare dela Ciucia, cari ne-au omorît şapte locuitori şi ne-au jăfuit de tot ce am avut, cu toate glasurile noastre aducem următoarea

Hotărîre: Nici odată, cât timp vom fi în această comună nu vom mai suferi, ca jidanii să se aşeze în ea. Când vom muri, vom lăsa cu limbă de moarte aceasta copiilor noştri, iar ei la rândul lor s'o lase copiilor lor. Dacă totuşi jidanii ar cuteza să se mai aşeze, peste voia noastră, nu vom lua răspundere pentru cele ce vor urma.

Urmează 250 de iscălituri.

Ne bucură aceste fapte pentrucă ne vestesc noi vremuri, când conştiinţa naţională a Românilor se va trezi şi atunci călăii de azi vor zăcea în lanţurile cu cari ei ne-au încătuşat.

Ne bucură mai mult însă şi sfârşitul scrisorii, care sună astfel:

„Azi în locul celor trei familii jidoveşti, sunt trei Români, iar pe una dintre cele mai frumoase grădini de-a lor, se înalţă falnică noua biserică românească, care va fi singură în felul ei la sate, în toată ţara. Biserica aceasta e zidită din piatră cioplită de granit, de locuitorii comunei, care va rămânea piatră naturală pe din afară (nu va fi tenciuită, văcălită). Iar ca semn al desrobirii din jugul jidanilor, această biserică poartă pe turnul ei două Svastici mari cioplite din granit“.

Iată deci, cum pe ruinele Sionului se ridică tot mai înălţătoare biserica lui Christos!

Agresiunea dela Cernăuţi

Jidanii cer înlăturarea dlui profesor universitar Tr. Brăileanu, din comisia de bacalaureat. — Formarea unui comitet pentru organizarea manifestaţiei. - — Membrii comisiei sunt huiduiţi şi loviţi. — Urmări fatale

In fruntea Comisiei de bacalaureat din Cernăuţi a fost ales dl prof. univ. Tr. Brăileanu, preşed. L. A. N. C. din Bucovina.

Impotriva dsale, parlamentarii jidani din Cernăuţi au ţinut un sfat, la care a luat parte şi dl Dori Popovici.

Deputatul averescan Moritz Ebner, a cerut înlăturarea dlui Tr. Brăileanu din comisia de bacalaureat, „pentrucă nu va fi un judecător drept“ (!) şi dl Ebner fiind în asentimentul tuturor celor din sfat a şi obţinut tot ce-a dorit din partea ministrului jidovit Petrovici, care s'a grăbit ca printr'o telegramă să înlăture pe distinsul prof. universitar, deşi examenele erau deja începute.

După terminarea examenului, zvonindu-se în oraş că 75% dintre candidaţi au căzut, jidanii prin un comitet în fruntea căruia se afla jupânul Ebner, au organizat o manifestaţie ostilă membrilor comisiei.

In seara când urma să se dea rezultatul examenului, în jurul liceului „Aron Pumnul“ se îngrămădiseră o mulţime de jidani, părinţi şi copii, intelectuali şi pungaşi, cari aşteptau eşirea profesorilor din liceu.

Pe la orele 7 şi jumătate, terminându-se conferinţa, profesorii au căutat să se îndrepte către locuinţele lor, însă la eşire au fost întâmpinaţi de huiduelile, fluerăturile şi pietrile aruncate de vagabonzii fără de ţară, cari nu mai contenuiau cu strigătele de: Jos bandiţii din Regat, jos Românii!

Intre membrii Comisiei era şi dl prof. Diaconescu, care, ca să scape s'a urcat într'o trăsură, însă fiind urmărit cu strigăte de „Prindeţi banditul“, a fost înconjurat de toate părţile şi maltratat în modul cel mai sălbatec.

In aceea învălmăşeală i-s'a furat şi geanta cu actele dela examen şi abia târziu a putut scăpa intervenind poliţia, care a făcut primele arestări.

Intre cei dintâi cari s'au dus la poliţie pentru a lua apărarea circumcişilor, a fost deputatul Ebner şi consilierul comunal Kabner.

Interesant e faptul, că între cei arestaţi este şi avocatul Hausknecht, secretarul lui Ebner.

Cu toate arestările făcute, jidanii au continuat să manifesteze, spărgând geamurile casei dlui Tr. Brăileanu.

Acestea sunt evenimentele întâmplate în ziua de 8 l. c. la Cernăuţi.

Vestea acestei sălbăticii jidoveşti a zguduit toate sufletele româneşti şi la câteva zile ţăranii din jurul Iaşilor, fiind strânşi într'o zi de târg, au pornit o adevărată prigoană împotriva jidanilor rănind pe mai mulţi şi distrugându-le gheretele.

Opinia publică românească să nu se mire dacă într'o zi dela un capăt la celalt al ţării, se va ridica întreg poporul şi luând biciul în mână va izgoni întreg neamul lui Izrael din ţara, care nu poate fi lăcaşul tuturor vagabonzilor.

Guvernanţii să ia aminte, pentrucă: „Vox populi, vox Dei.“

I. Dp.

Mendel Wolf sau Gyulai Farkas?

Scandalul dela Biblioteca Universităţii din Cluj

Ziarele „Patria“ şi „Cuvântul“, — dintr'o fericită inspiraţie, au pornit o campanie energică şi demnă pentru îndepărtarea jidanului maghiarizat Mendel Wolff, care se mai numeşte şi *Gyalui Farkas*, dela conducerea bibliotecii Universitare din Cluj.

Este o pată de ruşine pe frontispiciul culturii româneşti din Capitala Ardealului tolerarea acestui semit periculos, carc încă şi azi,, în al 8-lea an al Unirii, se bâlbăie într'o românească imposibilă. Şi acestuia i s'a încredinţat „direcţiunea tehnică“ a celei mai preţioase biblioteci, pe care o posedă România. Rezultatul se vede clar. Personalul maghiar şi azi e atotputernic la toate serviciile bibliotecii. Grija cărţilor româneşti e trecută pe al doilea plan, precumpănitoare fiind îngrijirea *vechei* culturi, adica a celei maghiare.

Jidănaşul Wolff-Farkas a încercat, într'un articol zăpăcit, publicat în „Patria“, să arete că el nu e jidan. Aici zice că strămoşii lui — vezi, Doamne: nobili unguri, — au fost creştini, însă ei aparţineau unei secte, care serba ziua de Sâmbătă. Adică erau un fel de: *Szombatişti.* Pentru a se scăpa însă de persecuţiile voevozilor unguri, tot aceşti strămoşi *au trecut la mozaism*, pentru ca să aibă toată libertatea de-a serba „Şabăs“-ul, aşa cum ei voiau.

El însă, Mendel-Wolff alias Gyalui Farkas, a revenit din nou la străvechea matcă. In copilărie a studiat religia reformată, la liceu. Deci el *este creştin.*

Intrebăm acum, până unde merge acest creştinism neolog? Căci noi ştim că prima nevastă a lui Wolff-Farkas, care e îngropată în cimitirul jidovesc din Cluj, a fost o *jidancă.* A doua, adecă actuala lui consoartă e *tot jidancă.* Pe fata lui a măritat-o cu *un jidan* din Budapesta. Iar băiatul său adoptiv e tot *jidan.* Prin urmare: întreaga sa familie e *curat jidovească.* — Iar el, cu impertinenţa specifică a rasei sale, a cărei stigmate sunt evidenţiate şi în înfăţişarea lui exterioară, — încearcă să ne convingă că ne este frate întru Christos.

Dacă este în stare să creadă el însuşi tot ce a scris, atunci să fie fericit. Noi nu credem nici un cuvânt. *Lupul* îşi poate tot schimba pielea! Noi nu ne vom lăsa amăgiţi. Chiar dacă îşi va schimba numele său de *Wolff,* — mai pe urmă *Farkas*, în acela de *Lupu*, pentru a se numi dr. Ghiulescu-*Lupu* noi tot nu ne vom lăsa amăgiţi.

Ci noi ne vom aşeza în gardă. Nu vom conteni cu lupta, până când nu-l vedem îndepărtat din fruntea Bibliotecii Universitare din Cluj. Dacă toate Clinicile, Institutele, Laboratoarele şi Seminariile Universităţii noastre şi-au putut găsi un personal ştiinţific românesc, atunci nu ştim pentru ce ar forma o excepţie Biblioteca Universităţii?

Iar Românilor jidoviţi şi înstrăinaţi, cari încearcă să se facă paravan pentru a-l apăra pe jidanul dela bibliotecă, le strigăm: *„Daţi-vă la o parte“!*

Căci altfel studenţimea conştientă, — care nu tolerează nici o profanare în sanctuarul ei academic, — va şti *să-şi facă datoria!*

Memento!

Reîntegrarea dlui prof. A. C. Cuza

Inainte de încheierea revistei, ne soseşte vestea îmbucurătoare, că dl. prof. A. C. Cuza a fost reintegrat la catedra dsale de economie politică dela Universitatea din Iaşi.

Insfârşit, dreptatea a învins!

INFORMAŢIUNI

Primirea dlui prof. A. C. Cuza în Capitală. La sosirea dlui prof. A. C. Cuza în Capitală, studenţii, cari au rămas cu toţii credincioşi preşedintelui L. A. N. C. împreună cu alţi aderenţi ai mişcării, au ţinut să-i facă o frumoasă primire.

Cu toate că timpul era înaintat, fiind orele 12·20 din noapte, când a sosit trenul, totuşi sute de studenţi şi ligişti cari erau pe peronul gării, au isbucnit în urale nesfârşite în momentul descinderii dlui profesor din tren. Dupăce s'au ţinut şi mici discursuri, studenţii s'au împrăştiat îndreptându-se către locuinţe.

S'a întâmplat numai un mic incident cu câţi-va „cetăţeni jidani", în urma căruia au fost arestaţi şi înaintaţi Consiliului de război 11 studenţi. Dl Cuza cu o delegaţie de studenţi, a intervenit pentru punerea lor în libertate.

*

Dl A. C. Cuza la Chişinău. — Aflăm cu bucurie, că dl prof. A. C. Cuza, preşedintele L. A. N. C., va ţinea în cursul lunei Octomvrie, un ciclu de conferinţe cu caracter naţional, în oraşul Chişinău. Aceste conferinţe erau şi necesare pentru lămurirea opiniei publice faţă de demagogia desănţată a ţărăniştilor-jidoviţi.

*

Petrovici—Wurmbrandt. Ministerul Instrucţiunii a cumpărat un imobil de-al jupânului „Vierme prăjit", (dl Goga îi zice Wurmbrandt) cu suma de 9,000.000 lei.

Pentru aceasta jupânul senator averescan, trebuia să plătească către stat o taxă de 450.000 lei. Ministerul Instrucţiunii însă, a cerut scutirea jidanului de taxele cuvenite către Stat.

Iată deci cum dl Petrovici, păgubeşte statul cu ½ milion lei, de dragul odraslei lui Izrael.

*

Aducem viile noastre mulţimiri dlui Gheorghe Ghili, vrednicul tipograf român, care editează şi revista noastră, pentru inimoasa donaţie de 8000 (opt mii) lei, pe care ne-a făcut-o, ştergând restul unei datorii, ce a rămas din regia numărului trecut al revistei.

Acest exemplu frumos ar putea mişca şi pe acei, cari fiind într'o situaţie mai favorabilă decât dl Ghili, totuşi nu se prea arată atât de generoşi, cum ar putea să fie şi mai ales, cum ar trebui să fie!

Fapte vrednice. Mulţumim şi pe această cale vrednicului român ardelean Ion Onciu, aşezat în oraşul Detroit (America), care înţelegând sforţările noastre în faţa pedecilor şi greutăţilor cari ni se pun în cale, a binevoit a ne trimite un frumos ajutor de 4400 lei. Ajutorul dlui Onciu ne este cu atât mai de preţ şi mai binevenit, cu cât unii, cari au primit revista timp de 2 ani de zile, refuză acum să-şi achite abonamentul, silindu-ne să procedăm cu ei pe cale judiciară.

*

O statistică a debitelor din Tighina. In oraşul Tighina sunt 127 debite cu băuturi spirtuoase, dintre cari sunt 28 restaurante, 53 cârciumi, 18 debite cu tot felul de beuturi, 6 cu rachiuri monopolizate, 5 cu rachiuri speciale, 13 depozite cu vin, 1 depozit cu bere şi 3 debite cu bere în amănunt.

Din aceste 127 debite numai 22 sunt ţinute de creştini, iar restul de 105 sunt pe mâna jidanilor.

Să nu ne mirăm deci, dacă populaţia creştină şi mai ales cea românească din Basarabia, este pe punctul de-a pieri. Dar ar fi timpul ca să între odată în capul guvernanţilor noştri, această situaţie îngrijorătoare şi să o rezolve cât mai grabnic.

*

Unul s'a dus . . . mii au venit. Cetim în ziarul „Biruinţa" din 3 Oct. a. c., că la moartea unui rabin dintr'un orăşel dela graniţa din spre Polonia, Ministerul de Interne, în urma unei intervenţii a „credincioşilor întru Iehova", a dat drum liber câtorva mii de jidani polonezi să vie în ţară pentru 2—3 zile, ca să se bocească la înmormântarea hahamului.

„Numai că, odată evlavioasa slujbă sfârşită, nici unul din cei ce primiseră învoire să treacă hotarul nostru pentru a lua parte la înmormântare — nu s'a mai întors."

Pe noi nu ne miră acest fapt, pentrucă ştim că în 1921 sub trecuta guvernare averescană ne-am înmulţit populaţia ţării cu nu mai puţin de 400.000 jidani polonezi şi unguri.

STUDENŢEŞTI.

Congresul studenţesc. După nesfârşite promisiuni şi tot atâtea şovăieli, — în fine — Ministerul de Interne a aprobat convocarea unui mare congres studenţesc. Data acestui congres s'a fixat pentru zilele de 29 şi 30 Noembrie şi 1 Decembrie a. c. Localitatea aleasă este Capitala Moldovei.

Toate centrele universitare din ţară muncesc, cu înfrigurare şi entusiasm, pentru pregătirea acestui mare eveniment.

Scopul congresului va fi de o parte fixarea unei atitudini hotărâte faţă de evenimentele politico-naţionale, de alte parte reorganizarea pe teren profesional.

Centrului studenţesc din Cluj îi s'a încredinţat, spre studiere şi pregătire a unui anteproiect, problema reorganizării unitare a studenţimei din România. Printre numeroşii delegaţi şi congresişti, cari se vor duce din Cluj, va fi desemnat un delegat oficial, care va desfăşura şi va susţine, în calitate de raportor, punctul de vedere al Clujului. — Raportorul Cernăuţilor va prezenta un proiect pentru întroducerea unei uniforme studenţeşti. In fine, fiecare centru academic din ţară va avea să prezinte câte un anteproiect, bine pregătit, care va fi supus desbaterilor congresului.

Astfel numeroasele doleanţe ale studenţimei vor eşi din nou la suprafaţă. Să sperăm că ele vor obţine, şi din partea guvernanţilor, o soluţionare mai favorabilă şi în special mai reală, decât până acum!

BIBLIOGRAFIE

Sever Ispravnic: „Spre alte orizonturi". — Acum câteva zile a apărut în vitrina librăriilor o carte, de un format elegant, care poartă titlul sugestiv: *„Spre alte orizonturi".* Răsfoindu-o am găsit în ea oglinda vie a generaţiei tinere, care tinde spre „noi orizonturi," mai largi şi mai spaţioase. Autorul ei, un tânăr talentat şi erudit, se aprofundează în analiza situaţiei politice şi sociale contimporane, declarându-se aderent hotărât al mişcărilor de dreapta, care militează sub stindardul naţionalismului integral.

Pentru acei, cari nu au cunoştinţă despre marile prefaceri ale revoluţiei fascisto-naţionaliste din toată lumea, precum şi pentru acei, cari vor să cunoască aspiraţiile generaţiei tinere, mărturisim cu sinceritate şi obiectivitate, — cetirea cărţii „Spre alte orizonturi" a dlui Ispravnic le va oferi o lectură instructivă şi agreabilă, în acelaş timp.

O recomandăm, deci, cu toată căldura, cercului larg al cetitorilor noştri!